

שיעורו של הרב דורון כץ

חג פורים – מעיין תחיית המתים

אורות התשובה למרן הרב קוק זצ"ל פרק ה'

11*.

התשובה קדמה לעולם, ולפיכך היא יסוד העולם. שלמותם של החיים היא דוקא עם המשך התגלותם על פי טבעם העצמי. וכיון שהטבע מצד עצמו אינו בעל הסתכלות והבחנה, הרי החטא מוכרח הוא מצד זה, "ואין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא". וביטול עצם טבעיותם של החיים, כדי שיהיה האדם בלתי-חוטא, זהו עצמו החטא היותר גדול, "וכפר עליו מאשר חטא על הנפש". על כן התשובה מתקנת את הקלקול ומחזירה את העולם ואת החיים למקורו דוקא בגילוי יסוד עצמיותם העליון, עולם החירות, ועל שם כך מכנים שם ד' אלהים חיים.

שמחה בכל מצב

הספר עין איה למרן הרב קוק זצ"ל כרך ברכות דף יב'

קסט.

כל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מוחלין לו על כל על כל עונותיו.
הרעות כשהן מתעצמות בטבע הנפש להיות עצם מעצמיו, לא יוכל העושה הרע להרגיש כל רגש של בושה, שהרי כל הרעות הם לפי ערך כבודו שהושפל. ע"כ אין נפש נשחתה כזאת ראויה להתיצב בסוד קדושים, לחזות ננועם ד', כי שמה אוצר הטוב, "ולא יגורך רע". אמנם בהיות האדם מרומם נפשו למעלה משפלות השחיתות, אז ישוב להתבייש בכל פועל רע, וצער הבושה ירשים יותר את תיעוב הרע וחשק הטוב שנחסר לו, עד שאם עוד לא הספיק להתעצם נטוב, אבל כבר אבד הרע ערכו מלהיות לו קנין טבעי. ע"כ בערך זה מוחלין לו על כל עונותיו, כ"ז רגש הבושה הטוב כשמתעורר בנפש מתפשט הוא ג"כ על כל חלקי הרעות לתעבם, ע"כ כבר ראויה היא הנפש ההיא להיות במחיצת צדיקים וטהורים, ואם שרידי הרע הדבקים על הפעולה צריכים להתבער ע"י עונש ויסורין, זה יעשה ד' בחסדו, אבל יסוד הנפש כבר ניצלה. מה שאין כן עז פנים, שלא ידע בושת והרעות הם קניניו העצמים, הוא לא יתמרק כדרך שממרקות הנפשות שרק מקרים רעים נטפלו להם, כ"א בדרך שפועל לשנות טבע הנפש ועצמה, ועל זה נועד הגיהנים. ע"כ עז פנים לגיהנם, ובושת פנים לגן עדן, להתענג אל ד' ואל טובו.